

İNSAN HAKLARI

OCAK 1993

İBÜLTENİYİ

ÖZEL SAYI 50 TL.

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ AYLIK YAYIN ORGANI

GÖZALTINDA KAYIPLARA NE OLDU?

Özellikle 1990'dan bu yana, geçmişte de zaman zaman yaşanan insanların gözaltına alınıp kaybedilmesi olgusu korkunç bir yaşama hakkı ihlali olarak toplumumuzu tehdit etmeye devam etmektedir. 1990'dan bu yana gözaltına alınan onlarca insandan-yaşıyorlar mı, öldürdüler mi-hala bir haber alınamamıştır. İstanbul'un değişik semtlerinde değişik tarihlerde gözaltına alınan: Yusuf Erişti, Hüseyin Toraman, Soner Gül, Hüsamettin Yaman, Hasan Gülünay, Ayhan Efeoğlu, Tuğrul Özbek 21. yüzyılda yasalara göre görevi kişi özgürlüğü ve güvenliğini, toplum güvenliğini korumak diye tarif edilen güvenlik güçlerince kaybedilmişlerdir.

Bu şahısların çoğunluğunun gözaltına alındığını, yakınları, akrabaları, arkadaşları görmüşlerdir. Çoğu kez soruşturmalarda bizzat güvenlik güçlerince, kayıpların akıbetleri gözaltına alınan başkaları üzerinde bir tehdit aracı olarak kullanılmış, kullanılmaktadır.

Tüm delillere, tehdit görünümündeki itiraflara rağmen, gözaltında kayıp olgusu en sıradan görevliden birinci dereceden yetkili İçişleri Bakanı'na kadar inkar ediliyor. Kamuoyu aldatılıyor. Savcılar araştırmıyor, parlamenterler sessiz kalıyor. Köşe yazarları, basının büyük kısmı bu korkunç olguyu görmezlikten geliyor.

Gözaltında kaybetmek, işkencede öldürmek bir hukuk devletinde düşünülemez. Bu uygulamaların olduğu yerde hukuk devleti yok demektir. Yaşama, savunma, adil yargılanma hakkı tüm insanların, herkesin hakkıdır.

Gözaltında kaybetmeler bu temel hakların bizzat devlet tarafından ihlalidir. Bu uygulamalar bir hukuk devlet özelliği değil, korsan devlet özelliğidir. Devletin illegalleşmesidir. Devlet muhalif gördüklerini gözaltında alıp kaybetmeye başlarsa o toplumda insan haklarının, demokratik hukuk ilkelerinin zerresinden bahsedilemez.

Gelinen noktada yargı-yasama-yürütme ayrımı önemini daha da kaybetmiş, tüm erkeklerin Terörle Mücadele Dairesi'nde toplandığı bir polis devleti ortaya çıkmıştır. Temel insan haklarında çifte standartları olmayan bizler kime yapılırsa yapılsın işkence ve gözaltında kayıpların peşini bırakmayacağız. Gözaltında kayıpların akıbetleri derhal açıklanmalıdır. Açıklamayanlar da bu suça ortak olacaklardır. Demokratik tüm kuruluşları, tüm hukukçuları, basını, insan haklarından yana herkesi gözaltında kayıplarla ilgili ses çıkarmaya çağırıyoruz. Gözaltında kaybetmenin sorumluları olan resmi kurumların objektif ve tarafsız soruşturma komisyonları kurmadıklarını dikkate alan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, derhal tarafsız ve bağımsız soruşturma komisyonu kurulmasını karar altına almıştır. Uluslararası Af Örgütü ve devletlerden bağımsız uluslararası insan hakları kuruluşları da, bağımsız soruşturma komisyonu kurulmasını istemektedirler. Ve acilen sivil toplum kuruluşlarından oluşacak soruşturma komisyonlarını yaşama geçirmeye çağırıyoruz. ▲

İMZA KAMPANYASI

TBMM BAŞKANLIĞI'NA

Yaşama, savunma ve adil yargılanma hakkı, ayrımsız herkesin hakkıdır. Gözaltında kaybetmeler bu temel hakların bizzat devlet tarafından ihlalidir.

Gözaltında kaybedilenlerin akıbetlerinin derhal açıklanmasını istiyoruz. Sorumlular yargı önüne çıkartılmalıdır.

GÖZALTINDA KAYBOLANLAR

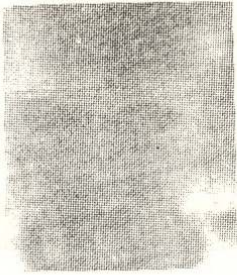
YUSUF ERİŞTİ
9 Mart 1991

HÜSEYİN TORAMAN
23 Ekim 1991

HÜSAMETTİN YAMAN
4 Mayıs 1992

SONER GÜL
4 Mayıs 1992

HASAN GÜLÜNAY
20 Temmuz 1992

AYHAN EFEOĞLU
6 Ekim 1992

TUĞRUL ÖZBEK
9 Ekim 1992

İnsan Hakları Derneği "1992 İnsan Hakları İhlalleri Raporu"na göre 1992 yılında gözaltında kayıp olarak adı geçen kişiler şunlar:

9.3.1991	1. Yusuf ERİŞTİ - İSTANBUL
23.10.1991	2. Hüseyin TORAMAN - İSTANBUL
10.1.1992	3. Mehmet DEMİR - (HEP Siirt Başkanı)
16.4.1992	4. Nezir ACAR - Dargeçit (Gözaltında kayıp iddiası)
4.5.1992	5. Hüsamettin YAMAN (22) İSTANBUL
4.5.1992	6. Soner GÜL (22) İSTANBUL
20.7.1992	7. Hasan GÜLÜNAY - İSTANBUL
6.10.1992	8. Ayhan EFEOĞLU - İSTANBUL
9.10.1992	9. Tuğrul ÖZBEK - İSTANBUL
19.10.1992	10. Sadık ALKAMIŞ (20) DİYARBAKIR (Gözaltında kayıp iddiası)
30.10.1992	11. Şeyhmus AYDIN - SAVUR (Gözaltında kayıp iddiası)
27.11.1992	12. Ziyaettin ALTINOK - BURSA
19.12.1992	13. Namık ERKEK - MERSİN
19.12.1992	14. Ali İNAN (3 çocuğu ve karısı) KKTC (Gözaltında kayıp iddiası)

İNSAN HAKLARI BÜLTENİ

IHD Adına Sahibi: Akın Birdal Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Hüsnü Öndül Yayına Hazırlayan: Erol Anar

Adres: Yüksel Cad. 29/13 Kızılay ANKARA Tel/Fax: 425 95 47

Dizgi: Değişim Ajans Tel: 431 07 86 Baskı: ARSU Ofset